

PŘÍBĚH JANA KŘTITELE

Čítanka – liturgický překlad

ANDĚL ZVĚSTUJE NAROZENÍ JANA KŘTITELE

Lk 1,5-23

⁵Za dnů judského krále Heroda žil jeden kněz z Abiášovy kněžské třídy; jmenoval se Zachariáš. Jeho manželka pocházela z Árónova rodu a jmenovala se Alžběta. ⁶Oba byli spravedliví před Bohem a žili bezúhonně podle všech přikázání a nařízení Páně. ⁷Neměli však děti, protože Alžběta byla neplodná a oba už byli pokročilého věku.

⁸Když jednou byla na řadě jeho třída a on vykonával před Bohem kněžskou službu, ⁹padl na něj podle kněžského řádu los, aby vešel do chrámu Páně a obětoval kadidlo. ¹⁰Celé množství lidu se modlilo venku v hodinu té oběti. ¹¹Tu se mu zjevil anděl Páně stojící po pravé straně kadidlového oltáře. ¹²Když ho Zachariáš uviděl, lekl se a padla na něj bázeň. ¹³Anděl mu však řekl: „Neboj se, Zachariáši, neboť tvá modlitba je vyslyšena; tvoje žena Alžběta ti porodí syna a dáš mu jméno Jan. ¹⁴Budeš mít radost a veselí a mnozí se budou radovat z jeho narození. ¹⁵Bude veliký před Pánem, víno ani jiný opojný nápoj nebude pít, bude plný Ducha svatého už od mateřského lůna ¹⁶a mnoho izraelských synů obrátí k Pánu, jejich Bohu. ¹⁷Půjde před ním v duchu a moci Eliášově, aby obrátil srdce otců k dětem, neposlušné k smýšlení spravedlivých a připravil Pánu ochotný lid.“ ¹⁸Zachariáš řekl andělovi: „Podle čeho to poznám? Vždyť já jsem stařec a také moje žena je v pokročilém věku.“ ¹⁹Anděl mu odpověděl: „Já jsem Gabriel. Stojím před Bohem a byl jsem poslán, abych k tobě mluvil a sdělil ti tuto radostnou zvěst. ²⁰Teď však zůstaneš bez řeči a nebudeš moci promluvit až do dne, kdy se to stane, protože jsi neuvěřil mým slovům, která se naplní ve svůj čas.“

²¹Lid čekal na Zachariáše a divil se, že se v chrámě zdržuje tak dlouho. ²²Když pak vyšel a nemohl k nim promluvit, poznali, že měl v chrámě vidění. Dával jim znamení a zůstal němý. ²³Když se skončily dny jeho služby, vrátil se domů.

NÁVŠTĚVA PANNY MARIE U ALŽBĚTY

Lk 1,24-25.39-45

²⁴Po těch dnech Zachariášova žena Alžběta počala, ale tajila se po pět měsíců. Říkala si: ²⁵„To mi učinil Pán, když mě milostivě zbavil pohanění před lidmi.“

³⁹V těch dnech se Maria vydala na cestu a spěchala do jednoho judského města v horách. ⁴⁰ Vešla do Zachariášova domu a pozdravila Alžbětu.

⁴¹Jakmile Alžběta uslyšela Mariin pozdrav, dítě se radostně pohnulo v jejím lůně. Alžběta byla naplněna Duchem svatým ⁴²a zvolala mocným hlasem: „Požehnaná tys mezi ženami a požehnaný plod života tvého!

⁴³Jak jsem si zasloužila, že matka mého Pána přišla ke mně? ⁴⁴Vždyť jakmile zazněl tvůj pozdrav v mých uších, dítě se živě a radostně pohnulo v mém lůně! ⁴⁵Blahoslavená, která jsi uvěřila, že se splní to, co ti bylo řečeno od Pána!“

MARIIN CHVALOZPĚV

Lk 1,46-56

⁴⁶Maria řekla:

„Velebí má duše Hospodina

⁴⁷a můj duch jásá v Bohu mém spasiteli,

⁴⁸neboť shlédl na svou nepatrnou služebnici.

Od této chvíle mě budou blahoslavít všechna pokolení,

⁴⁹že mi učinil veliké věci ten, který je mocný.

Jeho jméno je svaté

⁵⁰a jeho milosrdenství (trvá) od pokolení do pokolení

K těm, kdo se ho bojí.

⁵¹Mocně zasáhl svým ramenem, rozptýlil ty, kdo v srdci smýšlejí pyšně.

⁵²Mocné sesadil z trůnu a ponížené povýšil,

⁵³hladové nasytil dobrými věcmi a bohaté propustil s prázdnou.

⁵⁴Ujal se svého služebníka Izraele, pamatoval na své milosrdenství,

⁵⁵Jak slíbil našim předkům,

Abrahámovi a jeho potomkům navěky.“

⁵⁶Maria zůstala u Alžběty asi tři měsíce a pak se vrátila domů.

JANOVO NAROZENÍ A POJMENOVÁNÍ

Lk 1,57-66

⁵⁷Alžbětě se naplnil čas a přišla její hodina: narodil se jí syn. ⁵⁸Když její sousedé a příbuzní uslyšeli, že jí Pán prokázal velikou milost, radovali se s ní. ⁵⁹Osmého dne přišli obřezat dítě a chtěli mu dát po jeho otci jméno Zachariáš. ⁶⁰Jeho matka na to řekla: „Ne, ale bude se jmenovat Jan!“ ⁶¹Namítli jí: „Tak se nikdo z tvého příbuzenstva nejmenuje.“ ⁶²Posunky naznačovali jeho otci, jaké by mu chtěl dát jméno. ⁶³On si vyžádal tabulku a napsal: „Jeho jméno je Jan.“ Všichni se tomu podivili. ⁶⁴Ihned se mu uvolnila ústa i jazyk a on mluvil a chválil Boha. ⁶⁵Všech jejich sousedů se zmocnila bázeň a po celém judském pohoří se mluvilo o všech těch událostech. ⁶⁶Všichni, kdo to uslyšeli, uvažovali o tom v srdci a ptali se: „Co asi z toho dítěte bude? Vždyť ruka Páně byla s ním!“

ZACHARIÁŠŮV CHVALOZPĚV

Lk 1,67-79

⁶⁷Janův otec Zachariáš byl naplněn Duchem svatým a pronesl tato prorocká slova:

⁶⁸„Pochválen buď Hospodin, Bůh Izraele,
Neboť navštívil a vykoupil svůj lid!

⁶⁹Vzbudil nám mocného spasitele z rodu svého služebníka Davida,

⁷⁰jak slíbil od pradávna ústy svých svatých proroků;

⁷¹zachránil nás od nepřátel,

z rukou všech, kdo nás nenávidí.

⁷²Slitoval se nad našimi otci,

rozpomenul se na svou svatou smlouvu,

⁷³na přísahu, kterou se zavázal našemu otci Abrahámovi: že nám dopřeje,

⁷⁴abychom mu beze strachu a vysvobození z rukou nepřátel

⁷⁵zbožně a spravedlivě sloužili

po všechny dny svého života.

⁷⁶A ty, dítě, budeš prorokem Nejvyššího,

Neboť půjdeš před Pánem připravit mu cestu,

⁷⁷dát jeho lidu poznání spásy

v odpuštění hříchů

⁷⁸z milosrdné lásky našeho Boha,
s kterou nás navštívil ten, který vychází z výsosti,
⁷⁹aby zazářil těm, kdo žijí v temnotě a v stínu smrti,
a uvedl naše kroky na cestu pokoje.

JAN NA POUŠTI

Mt 3,1-2

¹V té době vystoupil Jan Křtitel a kázal v judské poušti: ²„Obraťte se, neboť se přiblížilo nebeské království.“

Mk 1,4-5

⁴Když Jan Křtitel (vystoupil) na poušti, hlásal křest pokání, aby byly odpuštěny hříchy. ⁵Vycházel k němu celý judský kraj a všichni jeruzalémští obyvatelé, dávali se od něho křtít v řece Jordánu a (přitom) vyznávali své hříchby.

Lk 1,80

Chlapec rostl a jeho duch sílil. Žil na poušti až do dne, kdy vystoupil před izraelským národem.

KOBYLKY A ŠAT Z VELBLOUDÍ SRSTI

Mt 3,4

Jan měl na sobě oděv z velbloudí srsti a kolem boků kožený pás, živil se kobyčkami a medem divokých včel.

Mk 1,6

Jan nosil šat z velbloudí srsti a kolem boků kožený pás. Živil se kobyčkami a medem divokých včel.

PŘIPRAVTE CESTU PÁNĚ!

Mt 3,3.7-10

³Jan byl totiž ten, o němž řekl prorok Izaiáš: „Hlas volajícího na poušti: Připravte cestu Pánu, vyrovnejte mu stezky!“

⁷Když však viděl, že k jeho křtu přichází mnoho farizeů a saduceů, řekl jim: „Zmijí plemeno, kdo vám ukázal, jak uniknout trestu, který už hrozí? ⁸Přinášejte tedy ovoce hodné obrácení. ⁹Nemyslete si, že můžete říkat: Naším otcem je Abrahám!, neboť vám říkám: Bůh může oživit tyhle kameny a Abrahámovi z nich udělat děti. ¹⁰Sekera je už přiložena ke kořenu stromů; každý strom, který nenese dobré ovoce, bude poražen a hozen do ohně.

Lk 3,2b-14

^{2b}Uslyšel na poušti Boží slovo Jan, syn Zachariášův. ³Šel do celého okolí Jordánu a hlásal křest pokání, aby byly odpuštěny hříchy.

⁴Tak je psáno v knize řeči proroka Izaiáše: „Hlas volajícího na poušti: Připravte cestu Pánu, vyrovnejte mu stezky!“

⁵Každé údolí ať je zasypano, každá hora a každý pahorek srovnán; kde je co křivého, ať je narovnáno, cesty hrbolaté ať se uhladí!

⁶A každý člověk uzří Boží spásu.“

⁷Zástupům lidí, kteří vycházeli, aby se od něho dali pokřtít, pak říkal: „Zmijí plemeno! Kdo vám ukázal jak uniknout trestu, který už hrozí?

⁸Přinášejte tedy plody hodné obrácení! Nezačínejte si zas namlouvat: Naším otcem je Abrahám!, neboť vám říkám: Bůh může oživit tyhle kameny a Abrahámovi z nich udělat děti. ⁹Sekera je už také přiložena ke kořenu stromů; každý strom, který nenese dobré ovoce, bude poražen a hozen do ohně!“

¹⁰Lidé se ho ptali: „Co máme dělat?“ ¹¹Odpovídal jim: „Kdo má dvoje šaty, ať se rozdělí s tím, kdo nemá žádné. A kdo má něco k jídlu, ať jedná stejně.“ ¹²Přišli také celníci, aby se dali pokřtít, a ptali se ho: „Mistře, co máme dělat?“

¹³On jim odpověděl: „Nevybírejte víc, než je stanoveno.“

¹⁴I vojáci se ho ptali: „A co máme dělat my?“ Odpověděl jim: „Na nikom se nedopouštějte násilí, nikoho nevydírejte, buďte spokojeni se svým žoldem.“

Jan 1,19-23

¹⁹A toto je Janovo svědectví, když k němu židé z Jeruzaléma poslali kněze a levity, aby se ho otázali: „Kdo jsi“? ²⁰Vyznal to a nezapřel. Vyznal: „Já nejsem Mesiáš.“ ²¹Zeptali se ho: „Co tedy jsi? Eliáš?“ Řekl: „Nejsem“ „Jsi ten Prorok?“ Odpověděl: „Ne.“ ²²Řekli mu tedy: „Kdo jsi? Ať můžeme dát odpověď těm, kdo nás poslali. Co říkáš sám o sobě?“ ²³Řekl: „Já jsem hlas volajícího na poušti: Vyrovnejte cesty Pánu, jak řekl prorok Izaiáš.“

JÁ VÁS KŘTÍM VODOU

Mt 3,11-12

¹¹Já vás sice křtím vodou, abyste se obrátili. Ale ten, který má přijít po mně, je mocnější než já; jemu nejsem hoden ani opánky přinést. On vás bude křtít Duchem svatým a ohněm. ¹²V ruce má lopatu a pročistí obilí na svém mlatě. Pšenici uloží na sýpce, plevy však bude pálit ohněm neuhasitelným.“

Mk 3,7-8

⁷Jan kázal: „Za mnou už přichází mocnější, než jsem já; nejsem hoden, abych se sehnul, a rozvázal mu řemínek u opáneků. ⁸Já jsem vás křtil vodou, ale on vás bude křtít Duchem svatým.“

Lk 3,15-17

¹⁵Lid byl plný očekávání a všichni uvažovali o tom, zdali Jan není Mesiášem. ¹⁶Jan jim všem na to říkal: „Já vás křtím vodou. Přichází však mocnější než já; jemu nejsem hoden ani rozvázat řemínek u opáneků. On vás bude křtít Duchem svatým a ohněm. ¹⁷V ruce má lopatu, aby pročistil obilí na svém mlatě a pšenici uložil na sýpce; plevy však bude pálit ohněm neuhasitelným.“

Jan 1,25-28

²⁵Zeptali se ho: „Proč tedy křtíš, když nejsi ani Mesiáš, ani Eliáš, ani ten Prorok?“ ²⁶Jan jim odpověděl: „Já křtím vodou. Mezi vámi stojí ten, koho vy neznáte; ²⁷ten, který má přijít po mně; jemu nejsem hoden rozvázat řemínek u opáneků.“ ²⁸To se stalo v Betánii na druhé straně Jordánu, kde Jan křtil.

SVĚDECTVÍ O JEŽÍŠI KRISTU

Jan 1,15-18

¹⁵Jan o něm vydával svědectví a volal: „To je ten, o kterém jsem řekl: Ten, který přijde po mně, má větší důstojnost, neboť byl dříve než já.“

¹⁶Všichni jsme dostali z jeho plnosti, a to milost za milostí. ¹⁷neboť Zákon byl dán skrze Mojžíše, milost a pravda přišly skrze Ježíše Krista. ¹⁸Boha nikdo nikdy neviděl. Jednorozený Bůh, který spočívá v náručí Otcově, ten o něm podal zprávu.

Jan 1,30-34

³⁰(Jan řekl:) „To je ten, o kterém jsem řekl: Po mně přijde ten, který má větší důstojnost, neboť byl dříve než já. ³¹Ani já jsem ho neznal, ale proto jsem přišel křtít vodou, aby byl zjeven izraelskému národu.“ ³²A Jan vydal svědectví: „Viděl jsem, jak Duch sestupuje jako holubice z nebe a zůstal na něm. ³³Ani já jsem ho neznal, ale ten, který mě poslal křtít vodou, mi řekl: Na koho uvidíš sestupovat Ducha a zůstat na něm, to je ten, který křtí Duchem svatým. ³⁴A já jsem to viděl a dosvědčuji: To je Syn Boží.“

JEŽÍŠŮV KŘEST

Mt 3,13-15

¹³Tehdy přišel Ježíš z Galileje k Jordánu za Janem, aby se dal od něho pokřtít. ¹⁴Ale on se bránil a říkal: „Já bych měl být pokřtěn od tebe, a ty přicházíš ke mně?“ ¹⁵Ježíš mu však řekl: „Nech tak nyní, neboť je třeba, abychom zcela splnili Boží vůli.“ A tak mu vyhověl.

Mk 1,9

V těch dnech přišel Ježíš z Nazareta v Galileji a dal se od Jana v Jordáně pokřtít.

TOTO JE MŮJ MILOVANÝ SYN!

Mt 3,16-17

¹⁶Jakmile byl Ježíš pokřtěn, vystoupil hned z vody. A hle – otevřelo se nebe a viděl Ducha Božího jako holubici, jak se snáší a sestupuje na něj.

¹⁷A z nebe se ozval hlas: „To je můj milovaný Syn, v něm mám zalíbení.“

Mk 1,10-11

¹⁰Hned jak (Ježíš) vystupoval z vody, spatřil, že se nebe rozevřelo a že se na něho snáší Duch jako holubice. ¹¹A z nebe se ozval hlas: „Ty jsi můj milovaný Syn, v tobě mám zalíbení!“

Lk 3,21-22

²¹Když se všechen lid dával pokřtít a když byl pokřtěn i Ježíš a modlil se, otevřelo se nebe, ²²Duch svatý sestoupil na něj v tělesné podobě jako holubice a z nebe se ozval hlas: „Ty jsi můj milovaný Syn, v tobě mám zalíbení!“

JAN KŘTITEL UVĚZNĚN

Mt 14,1-5

¹V ten čas úřední kníže Herodes slyšel vypravovat o Ježíšovi ²a řekl svým dvořanům: „To je Jan Křtitel!“ Byl vzkříšen z mrtvých, a proto v něm působí zázračné síly.“ ³Herodes dal totiž Jana zatknout, spoutat a zavřít do vězení kvůli Herodiadě, manželce svého bratra Filipa, ⁴neboť mu Jan vytýkal: „Není ti dovoleno, abys ji měl za ženu!“ ⁵Nejraději by ho připravil o život, ale bál se lidu, protože ho pokládali za proroka.

Mk 6,17-20

¹⁷Herodes dal Jana zatknout, spoutat a zavřít do vězení kvůli Herodiadě, manželce svého bratra Filipa, protože si ji vzal za ženu. ¹⁸Jan říkal Herodovi: „Není dovoleno, abys měl za ženu manželku svého bratra!“ ¹⁹Herodias proto na něj zanevřela a nejraději by ho připravila o život, ale nemohla. ²⁰Herodes totiž měl před Janem strach. Znal ho jako spravedlivého a svatého člověka a chránil ho. Když ho slyšel, byl celý nesvůj, přesto však si ho rád poslechl.

SALOME

Mt 14,6-8

⁶Když se slavily Herodovy narozeniny, tančila dcera té Herodiady před hosty. Herodovi se tak zalíbila, ⁷že jí s přísahou slíbil dát, o cokoli požádá. ⁸Ona z návodu své matky řekla: „Dej mně hned na míse hlavu Jana Křtitele,“

Mk 6,21-25

²¹Naskytla se vhodná chvíle, když Herodes na své narozeniny vystrojil hostinu svým hodnostářům, důstojníkům a významným lidem z Galileje. ²²Vstoupila tam i dcera té Herodiady a tančila. Herodovi i hostům se tak zalíbila, že král řekl dívce: „Požádej mě, oč chceš, a dám ti to!“ ²³a pod přísahou jí mnoho slíbil: „O cokoli požádáš, dám ti to, i kdyby to byla polovina mého království!“ ²⁴Ona vyšla ven a zeptala se matky: „Co bych si měla žádat?“ Ta odpověděla: „Hlavu Jana Křtitele.“ ²⁵Hned se tedy rychle vrátila ke králi a žádala si: „Chci, abys mi dal ihned na míse hlavu Jana Křtitele.“

SMRT JANA KŘTITELE

Mt 14,9-12

⁹Král se zarmoutil, ale pro přísahu a kvůli hostům nařídil, aby jí vyhověli, ¹⁰a dal Jana ve vězení stít. ¹¹Jeho hlava byla přinesena na míse a dána dívce a ta ji donesla své matce. ¹²Potom přišli jeho učedníci, vzali tělo a pohřbili ho. Pak šli a oznámili to Ježíšovi.

Mk 6,26-29

²⁶Král se zarmoutil, ale pro přísahu a kvůli hostům ji nechtěl odmítnout. ²⁷Hned tedy poslal král kata s rozkazem, aby přinesl jeho hlavu. Ten odešel a sřal ho ve vězení, ²⁸přinesl jeho hlavu na míse a dal ji dívce a dívka ji dala své matce. ²⁹Když o tom uslyšeli Janovi učedníci, přišli, vzali jeho tělo a pochovali ho do hrobu.